

Seminar om samordning av statlig tilsyn med kommunene

2.Desember 2021

VELKOMMEN

Send gjerne inn spørsmål
eller kommentarer til
berit.berg@kmd.dep.no

Dagsorden

Kl. 10.00

Velkomst med orienteringer og nytt fra KMD

Kl. 11.00

Pause

Kl. 11.10

Orienteringer fra

- Statsforvalternes nettverk for samordning av
- Nasjonal tilsynskalender
- Generalistkommuneutvalget

Kl. 12.00

Lunsj

Kl. 12.45

Tilsynserfaringer under pandemien og utvikling av tilsyn. Innlegg fra Utdanningsdirektoratet og Helsetilsynet

Kl. 13:45

Pause

Kl. 14:00

Prosjekt om samordning av statlig tilsyn med forvaltningsrevisjoner

Kl. 14.30

Oppsummering og avslutning

Nytt fra KMD

Veiledere og rundskriv
til kommuneloven

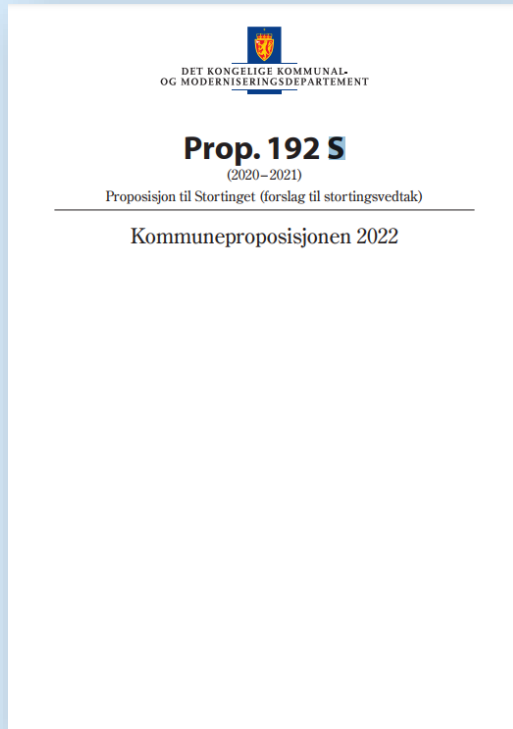
Ny veileder om
internkontroll

Møte i Arena for nasjonal samordning
av statlig tilsyn

Fristen 1. desember for å
melde inn tilsynsplaner

Kommuneproposisjon 2022

- Oppfølging av Kommuneproposisjonen 2018
- Rapportering om utviklingstrekk for statlig tilsyn med kommunesektoren i perioden 2016–2019, jf. DFØ-rapport 2020:9
- Oppsummering av iverksatte tiltak for å nå målene om at tilsyn skal være *"koordinert og effektivt og at omfanget av tilsyn totalt sett ikke skal øke"*
- Videre arbeid for å nå målene for statlig tilsyn med kommunesektoren

Statsforvalternes foreløpige tildelingsbrev 2022

3.2.1.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring Hjelpetekst

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.3.1 Samlet tilsynsbelastning for den enkelte kommune.	3.2.1.3.1.1 Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.
3.2.1.3.2 Statsforvalterens hensyntagen til forvaltningsrevisjoner i sin planlegging, prioritering og gjennomføring av tilsyn.	3.2.1.3.2.1 Tilsyn mot kommunen innrettes slik at statsforvalterens ressurser benyttes effektivt.
3.2.1.3.3 Tilsyn som grunnlag for læring.	3.2.1.3.3.1 Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.

Statsforvalternes Hovedinstruks 2022

Alle statsforvaltere KMD Tilsyn

5.2.5.2

Samordning av statlig tilsyn med kommunesektoren:

- Statsforvalteren skal samordne det statlige tilsynet med kommuner og fylkeskommuner etter kommuneloven.
- Samordningen skal bidra til at statens tilsyn med den enkelte kommune og fylkeskommune er hensiktsmessig og samlet sett er oversiktlig, enhetlig og forutsigbart.
- Statsforvalteren skal arbeide for at det statlige tilsynet med kommuner og fylkeskommuner bidrar til læring og forbedring i kommunene og fylkeskommunene.
- Statsforvalteren skal benytte den nasjonale tilsynskalenderen som driftes av Statsforvalterens fellestjenester (STAF) som et verktøy i arbeidet med å samordne det statlige tilsynet med kommunesektoren etter kommuneloven §§ 30-6 og 30-

7. Statsforvalterembetet som har lederfunksjonen for nettverket for samordnere vil, i tråd med nettverkets mandat, ha ansvaret for å innhente og koordinere innspill til STAF om utvikling av tilsynskalenderen.

Begrepsharmonisering

Bakgrunn

- Arbeidsgruppe nedsatt i januar 2018 og leverte rapport i januar 2019
- Enighet om at det er viktig å harmonisere begreper, særlig konklusjon på tilsyn
- Etatene har ulikt syn på hvilke begreper som bør brukes

Begrepsharmonisering forts.

Formålet:

- At ulik begrepsbruk ikke skal hindre samordning
- At ulik begrepsbruk ikke skal være et problem for kommunene

Pause

Send gjerne inn spørsmål
eller kommentarer til
berit.berg@kmd.dep.no

Statsforvalterens nettverk

- for samordning av statlige tilsyn med kommunene

Regie Sjø
leder for nettverket

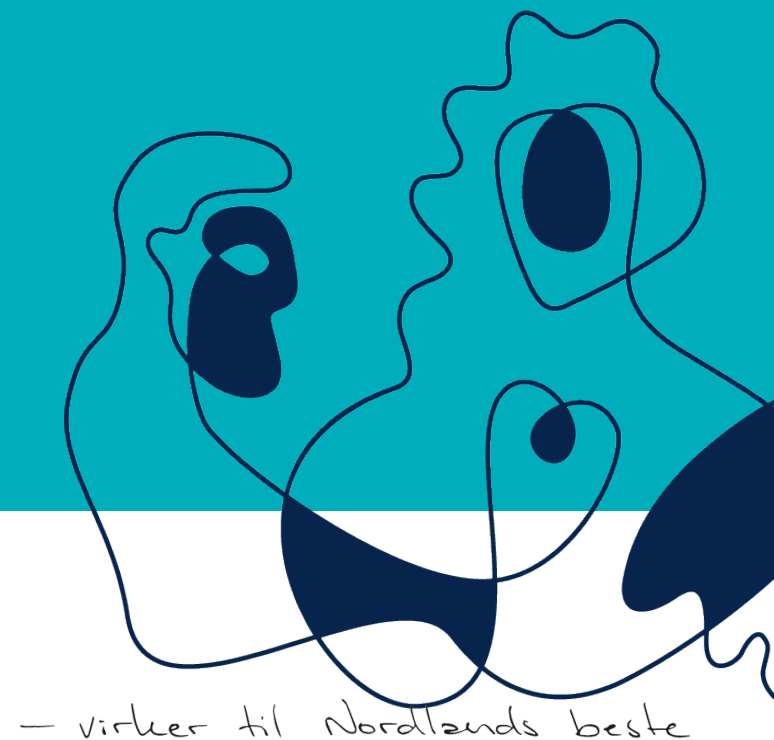
Koordinator for samordning av statlige tilsyn i Nordland

Tilsynsseminar KMD 2. Desember 2021

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

A person with blonde hair in a ponytail, wearing a red and black plaid shirt and a yellow life vest, is seen from behind while kayaking on a calm lake. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow across the sky and water. The person is holding a black paddle with yellow blades.

Innsats over tid

Lære av arbeid som allerede er gjort

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

— virker til Nordlands beste

Statsforvalterens samordningsoppdrag

*Tilsyn skal være samordnet,
målrettet og medvirke til læring
og forbedring.*

Fra Virksomhets- og økonomiinstruksen (VØI) og Tildelingsbrevet (TB).

Tilsynskalenderen med gode muligheter for:

- samordning
- målrettet arbeid
- læring og forbedringer

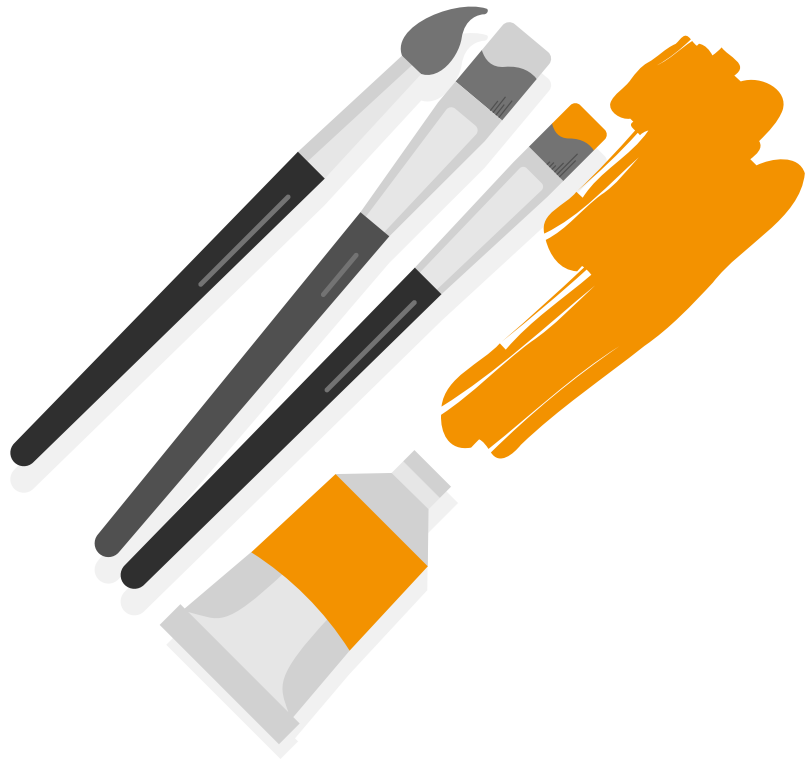

Foto:

Nettverk for samordning av statlige tilsyn

- Nettverk for samordning
- Mandat for nettverket

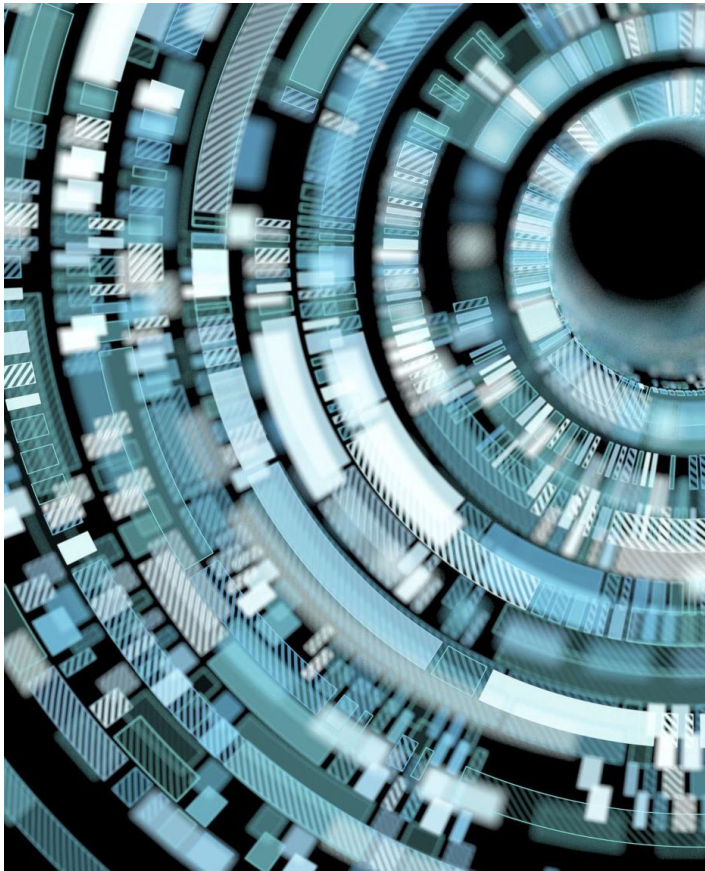
Samordningsoppdraget

- Kommuneloven §§ 30-6 og 30-7
- Styringsdokumenter
- Samordningsoppdraget
- Nasjonale rutiner
- Regionale rutiner

Innsats over tid

- for felles forståelse og forbedringer!

- Registrer tilsyn og revisjoner i Tilsynskalenderen
- Del kunnskap om tilsyn og revisjoner
- Gjør deg kjent med de nasjonale rutinene

Lykke til og takk for oppmerksomheten!

Regie Sjø

Statsforvalteren i Nordland

fmnores@statsforvalteren.no

755 47 851

[Statsforvalteren.no](https://statsforvalteren.no)

[Statsforvalterne-tilsynskalender \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

TILSYNSKALENDEREN

<https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/>

WEBINAR

Prosjekt fase 3

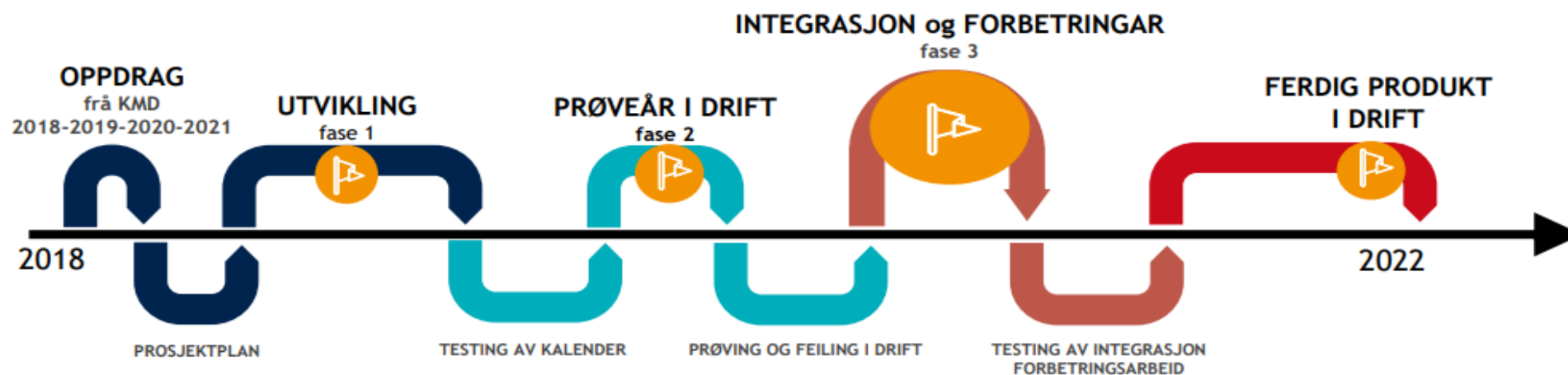
Oslo 2.des. 2021

Vigdis Rotlid Vestad, prosjektleiar

TILSYNSKALENDER

Prosjektfaser 2018 - t.o.m. 2021

Innhold

- *Målsetting*
- *Mandat*
- *Aktivitet*
- *Resultat*
- *Evaluering*
- *Vegen vidare*

Målsetting

- statlege tilsynsmyndigheiter:
 - *ha god dialog*
 - *kartlegge fagsystem for integrasjon til TILDA/Altinn - alternativt ingen integrasjon*
 - *gi tilstrekkeleg informasjon*
 - *foreslå ei plan vidare for integrasjon*
- inkludere NKRF i utviklingsarbeidet
- gjennomføre forbetringar
- førebu til at STAF tek over i 2022

Mandat

- følge opp arbeidet som ikkje vart utført i fase 2
- syte for at integrasjon med TILDA vert produksjonssett
- utarbeide forslag til felles rutinar og fristar
- forbetring av brukarvenlegheit og brukargrensesnitt
- prioriterte forbetringstiltak blir implementert
- teknisk bistand til NKRF i deira utviklingsprosjekt
- gjennomføre evaluering av prosjektarbeidet

Aktivitet

- 14 prosjektgruppemøte (inkludert 2 med styringsgruppa)
- 6 styringsgruppemøte
- mange arbeidsmøte
- deltaking i eksterne møter og webinar regionalt og nasjonalt
- nyhendeletter og aktivt bruk av e-post og telefon
- alle møter gjennomført på teams

Resultat - 1

- har følgd opp arbeidet som ikkje vart utført i fase 2
- prioriterte forbetringstiltak implementert
- forslag til felles rutinar og fristar utført
- brukarvenlegheit og brukargrensesnittet forbetra
- STAF førebudd til å ta over i 2022 saman med statsforvaltarane
- NKRF har medverka

Resultat - 2

- kartlegging av status i statlege tilsyn (integrasjon)
- gitt informasjon og vært i dialog med interessentar
- samarbeid mellom prosjektet og TILDA
- integrasjon med TILDA produksjonssett
- fagsystem kan integrerast til tilsynskalenderen

Evaluering

- Kompetansegrunnlaget
- Forbetringar
- Felles rutinar og fristar
- Samarbeid og leiing

Vegen vidare

- STAF overtek i 2022 saman med statsforvaltarane
- Leiar av samordnar nettverket med si embetsleiing leiar det vidare arbeidet med tilsynskalenderen saman med STAF
- I 2022 blir Statsforvaltaren i Nordland med Regie Sjø leiar av samordnar nettverket
- Meldingssystemet i tilsynskalenderen bør bli prioritert i utviklingsarbeidet
- Arbeidet med deling av tilsynsdata mellom statlege tilsynsmyndigheiter bør intensiverast
- Arbeidet med omgrep i statlege tilsyn bør intensiverast
- Forbetringsarbeidet bør fortsette
 - i tilsynskalenderen
 - med felles rutinar og fristar

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

TAKK

*ein stor takk til alle medspelarar i prosjektet
.....og takk for meg!*

Utvalg som skal vurdere dagens
generalistkommunesystem -
Generalistkommuneutvalget

Utvalgets sammensetning

Dag Ingvar Jacobsen

Professor, Universitetet i Agder

Jan Erling Klausen

Førsteamanuensis, Universitetet i Oslo

Per Sverre Kvinlaug

Ordfører, Kvinesdal kommune

Bente Larssen

Kommunedirektør, Porsanger kommune

Vibeke Stjern

Ordfører, Åfjord kommune

Grete Teigland

Direktør, Statsforvalteren i Møre og Romsdal

Tom Cato Karlsen

Leder av utvalget

Statsforvalter, Statsforvalteren i Nordland

Jan-Peder Andreassen

Fagdirektør, Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Annegrete Bruvoll

Partner/Forsker, Menon Economics AS

Ola Helstad

Kommunedirektør, Sel kommune

Gro Herheim

Kommunedirektør, Larvik kommune

Siv Høgtun

Ordfører, Askøy kommune

Det norske kommunesystemet

Generalistkommuneprinsippet:

Alle kommuner har like oppgaver

Innbyggerne har de samme demokratiske rettighetene

Generalistkommune:

De fire rollene alle kommuner skal fylle:

- Tjenesteyter
- Demokratisk arena
- Myndighetsutøver
- Samfunnsutvikler

Generalistkommunesystemet:

Alle kommuner er:

- pålagt de samme oppgavene gjennom lov
- samme finansieringssystemet gjelder for alle
- lovverket gir de samme rammer for organisering og styring av kommunene, samt for statlig tilsyn og kontroll

Utviklingstrekk, rammer og utfordringer for norske kommuner

- Bred og omfattende oppgaveportefølje, vokst i hele etterkrigstiden.
- Kommunene lever i et spenningsfelt mellom statlig styring og mandatet fra innbyggerne lokalt.
- Likeverdige tjenester og utjevning av ulikheter mellom innbyggere og geografiske områder har vært sentrale mål under framveksten av velferdsstaten.
- Framveksten av velferdsstaten har etter hvert avgrenset friheten i det lokale selvstyret.

Forts.

- Utfordringer framover: bl.a. flere eldre, strammere inntektsrammer, klimaendringer, urbanisering.
- Stiller store krav til omstilling og effektivisering.
- Dagens kommuner er svært forskjellige med hensyn til blant annet folketall, befolkningsutvikling, avstander og sentralitet, og har derfor ulike forutsetninger for å ivareta funksjonene som generalistkommune nå og i framtida.

Mandatet

Utvalget skal:

- Kartlegge og analysere dagens generalistkommunesystem, og utviklingen av det.
 - Vurdere forutsetninger og rammer kommunene har for å kunne være en generalistkommune i dag og i framtiden.
 - Vurdere grunnlaget for et generalistkommunesystem.
- Vurdere alternativer til generalistkommunesystemet
 - Diskutere fordeler og ulemper med alternativene sammenliknet med dagens system

Sentrale problemstillinger

- Hva er generalistkommunesystemet og - prinsippet – og hva er viktige å bevare?
- Hvordan har systemet utviklet seg og hvordan "står det til" i norske kommuner?
- Hvordan påvirker viktige utviklingstrekk kommunene?
- Hvor stort er omfanget av utfordringene?
- Hva kan være alternative (system) løsninger for å imøtekomme utfordringene? (først og fremst knyttet til organisering og forvaltning)
- Hva gjør de i andre land?

Sentrale problemstillinger

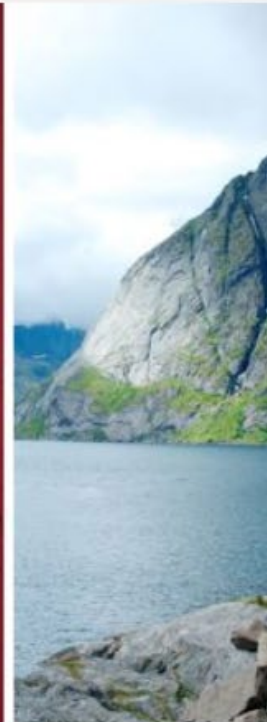
- Generalistkommunesystemet er mer enn generalistkommunen
 - Utviklingen i spenningsforholdet mellom stat – kommune
 - Økt ansvar og oppgaver
 - Spenningen mellom sterkere selvstyre vs. mer statlig styring
 - Likhet viktigere enn likeverd?
- Hvordan påvirker utviklingstrekkene kommunene?
 - Større forskjeller og strekk i laget?
 - Kompetanse og kapasitet?
 - Økende behov for samarbeid?
- Hvilke alternativer finnes og hva er fordeler og ulemper?

Generalistkommuneutvalget

Et offentlig utvalg nedsatt av Kongen i statsråd for å vurdere dagens generalistkommunesystem.

[Hjem](#) [Mandat](#) [Medlemmer](#) [Sekretariatet](#) [Møter i utvalget](#) [Dokumenter](#) [Innspill](#)

Generalistkommuneutvalget

Generalistkommuneutvalget ble oppnevnt av regjeringen i november 2020, og skal skaffe til veie et helhetlig kunnskapsgrunnlag om det norske generalistkommunesystemets virkemåte og utvikling.

LUNSJ

Husk at spørsmål
kan sendes til:
berit.berg@kmd.dep.no

Tilsyn på barnehage- og opplæringsområdet under pandemien

Metode, antall tilsyn og erfaringer

Ronny Alver Gursli, Avdeling for tilsyn, 2. desember 2021

Innledning

- Metodehåndboken gir fleksibilitet
- Informasjon til statsforvalterne på FM-nett i starten av pandemien
- Gjennomførte tilsyn i 2020
 - Funnet og erfaringer fra tilsyn i 2020

Forutsetninger

Skolene har en viktig rolle for barn og unges læring, trygghet og utvikling

Det har vært et ønske holde å holde barnehager og skoler åpne så mye som mulig

Det er barnehageeierne og skoleeierne som er ansvarlig for at gjeldende regelverk etterleves

Tilsyn gjennomføres etter Metodehåndboken

- Alle tilsyn er risikobasert
 - Når vi anslår risiko, vurderer vi hvor sannsynlig det er at et krav i regelverket ikke blir oppfylt, og konsekvensene av det mulige bruddet på regelverket
- Mål om å gjennomføre treffsikre tilsyn
 - Tilpasset den konkrete risikoen som er avdekket.
 - Effektive tilsyn slik at vi kan gjennomføre flere tilsyn basert på den totale risikovurderingen

[Metodehåndboken](#)

«Målsettinger» for tilsyn under pandemien

- Elevenes trivsel
- Sørge for at elevenes rettigheter blir oppfylt
- Ikke skape unødvendig arbeid for kommunene og skolene
 - Sikre at det som ble kontrollert, var tilstrekkelig relevant og nødvendig
- Viktig å balansere tilsyn med andre virkemidler som støtte og veiledning

Tilnærminger for tilsyn i starten av pandemien

- Tilsyn med tilsynsbesøk (intervjuer)
 - avlyst hvis vi ikke hadde mottatt dokumentasjon
 - vurderte individuelt hvis vi hadde mottatt dokumentasjon om vi skulle gå videre med tilsynene skriftlig
- Skriftlige tilsyn (uten tilsynsbesøk)
 - utsatt hvis vi ikke hadde mottatt dokumentasjon
 - ferdigstilt hvis vi hadde mottatt dokumentasjon
- Alle tilsyn ble ferdigstilt dersom
 - vi hadde utarbeidet foreløpig tilsynsrapport, men vi ga utsatte frister hvis nødvendig
 - vi hadde gjennomført tilsynsbesøk (intervjuer), men vi ga gitt utsatte frister hvis nødvendig

Funn fra undersøkelse i grunnskolen høsten 2020

Hovedfunn

- Digitale rammevilkår har i hovedsak vært gode, selv om noen har møtt utfordringer
- Stor variasjon i elevenes læring og trivsel
- Foreldre til barn med behov for tilrettelegging er mer kritisk til samarbeidet med skolen
- Vanskeligere å følge opp elever i sårbare situasjoner

Rapport fra mars 2021: [Koronapandemien i grunnskolen - håndtering og konsekvenser](#)

Funn fra undersøkelse om elever og lærlinger i videregående opplæring

Hovedfunn

- Koordinering og styring under krisen var preget av ad-hoc løsninger
- Den digitale infrastrukturen var god, men manglende digital kompetanse gjorde situasjonen krevende
- Overgangen til opplæring hjemme gikk særlig utover den praktiske opplæringen i programfag og yrkesfaglig fordypning
- Læring, motivasjon og trivsel ble påvirket av krisen, men progresjon og gjennomføring ble opprettholdt

Rapport fra mars 2021: [Konsekvenser av koronautbruddet for elever og lærlinger i videregående opplæring](#)

Direktoratets tilsyn med friskoler

**33 friskoletilsyn
(10 % av skolene)**

Tema for tilsyn

Gjennomføring av elevundersøkelsen

Styrets ansvar

Skolenes økonomiforvaltning og foreldrebetaling

Skolemiljø

**Gjennomgang av
årsregnskapet for de
377 skolene**

Statsforvalternes tilsyn

116 tilsyn på opplæringsområdet og 61 tilsyn på barnehageområdet

53 prosent av tilsynene hadde intervjuer, inkludert digitale intervjuer og 47 prosent av tilsynene var skriftlige tilsyn

Det ble avdekket brudd i 45 prosent av kontrollspørsmålene som ble undersøkt i tilsyn

Temaene for tilsyn var i all hovedsak basert på det ordinære regelverket og ikke direkte knyttet til pandemien

Tema (skoler)

Skolemiljø

Spesialundervisning

Grunnskole for voksne

Elevenes utbytte av opplæringen

Skolebasert vurdering

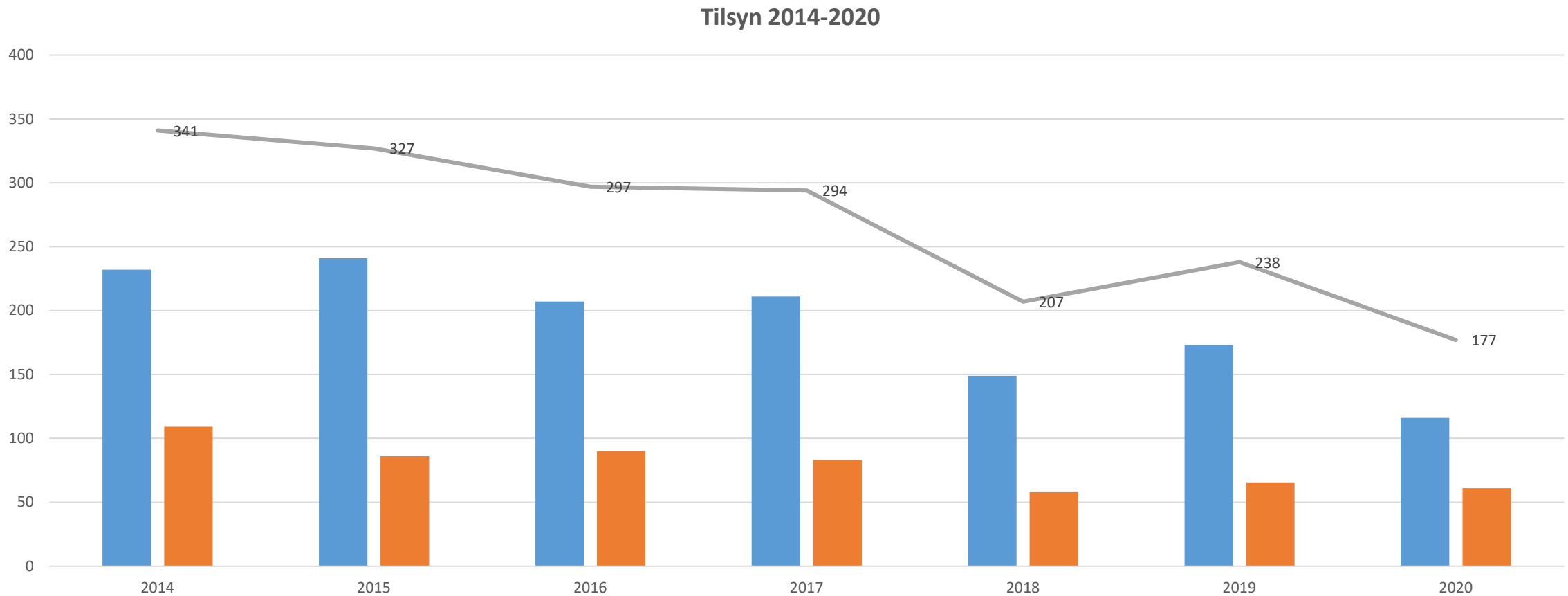
Tema (barnehager)

Spesialpedagogisk hjelp

Individuell tilrettelegging

Tilsyn og veiledning

Noe færre tilsyn i 2020, men ikke så få som forventet kanskje?

Erfaringer vi vil ta med oss videre

Tilsyn må innrettes i det omfang som er nødvendig for å imøtegå den risikoen som er avdekket – ofte betyr dette mindre omfangsrike tilsyn eller at flere tilsyn enn før starter som skriftlige tilsyn, og utvides med intervjuer dersom det er nødvendig for å oppklare saken

Flere tilsyn med digitale intervjuer (Teams, Skype osv.)

Tema for tilsyn må oppleves som relevant for både tilsynsmyndigheten og tilsynsobjektene når tilsynene gjennomføres

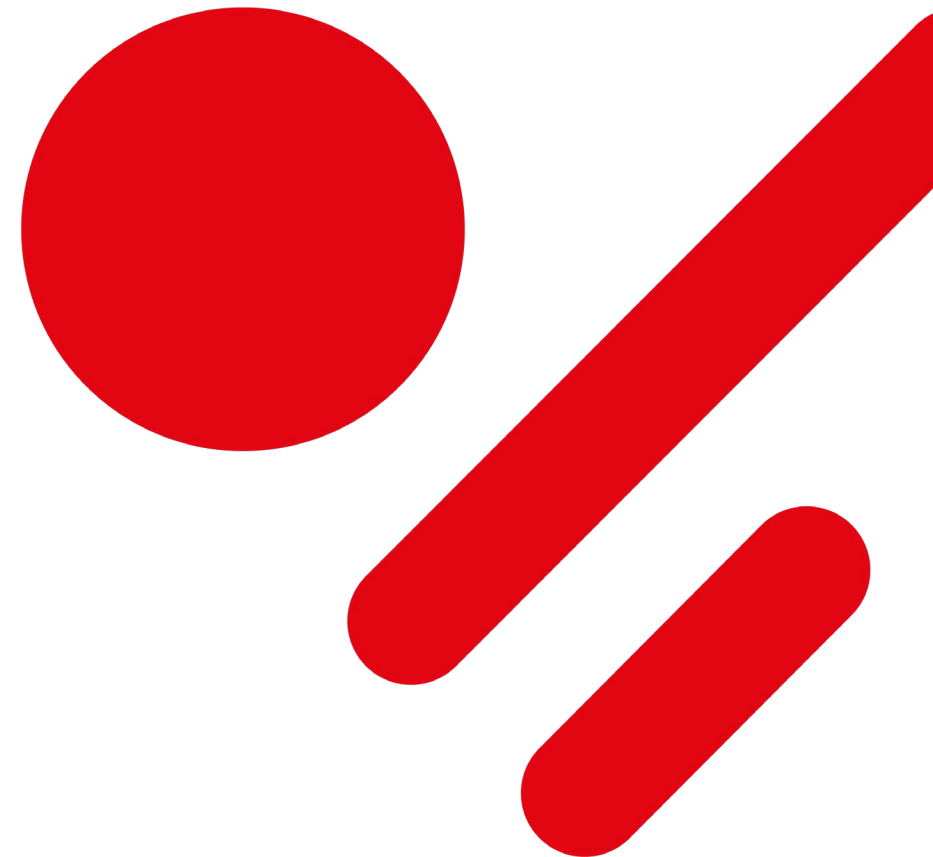
Seminar – samordning av tilsyn med kommunene

KMD 2. desember 2021

Helsetilsynet

TILSYN MED BARNEVERN, SOSIAL- OG HELSETJENESTENE

Min disposisjon

- Tilsyn under pandemien
- Utvikling av tilsyn
- Overordnet faglig styring

Tilsyn under pandemien

- Følge med og følge opp
- Midlertidige retningslinjer for prioritering og gjennomføring av tilsyn
- Intensivert systematisk og regelmessig kontakt med tilsynslederne hos statsforvalterne
- Brukerundersøkelser

Erfaringer fra pandemien

- Statsforvalterens beredskapsrolle har hatt prioritet, og er blitt svært operativ
- SF har hatt tettere dialog med kommunene og mer detaljert kjennskap til tjenesten enn vanlig
- Svært mye råd og veiledning, lite formelt tilsyn
- Behovet for og etterspørselen etter tilsyn for å sikre befolkningens tjenester har tiltatt

Refleksjoner

- Tradisjonelt så trekker tilsyn – på de fleste sektorer – seg tilbake når en beredskapssituasjon oppstår
- Det er nok fortsatt hensiktsmessig dersom krisen/situasjonen er kortvarig
- I en lengrevarende krisesituasjon må dette tas opp til debatt – svekkede rettigheter og rettssikkerhet blir alvorligere jo lenger situasjonen varer
- Når regional tilsynsmyndighet også er operativ del av beredskapen kan det oppstå rollekonflikter

Utviklingsaktiviteter tilsyn helse- og omsorg, barnevern og sosial

- Tilsynssaksprosjektet – tilsynssaker helse- og omsorg
- Utvikling av det landsomfattende tilsynet innen barnevern og sosiale tjenester i Nav 2022-23
- Kvalitetsutvikling av institusjonstilsynet (KUIT)

Ny policy - formålet med tilsyn

Formålet med tilsyn styrer hvor statsforvalteren bruker ressursene og hvordan tilsynet skal utføres, både i den enkelte saken og samlet.

Formålet er å bidra til å styrke

- sikkerheten og kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten
- befolkningens tillit til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten.

Konstatering av lovbrudd er virkemiddel, men ikke mål

Kontinuerlig evaluering og forbedring av tilsyn

Tilsynssaksprosjektet – hvordan få til ønsket endring

- Prioritering av hvilke saker - pågående risiko?
- Prioritering i saken: tema, grundighet og oppfølging
- Sakens innhold og formålet med saksbehandlingen styrer hvordan saker skal behandles. Det innebærer flere ulike måter å behandle saker på
- Større vekt på virksomhetens ansvar, i saken og i oppfølgingen av den
- Ny digital veileder, implementering med besøk hos alle SF nå
- Løpende oversikt i register

Tilsyn med barnevern og sosiale tjenester i NAV

- Barnevernstjenestens oppfølging av barn i fosterhjem
- Nav sitt ansvar for å ivareta barns behov ved tildeling av sosiale tjenester
- Kvalitetsutvikling tilsyn med barnevernsinstitusjoner

Ny metodisk tilnærming basert på kunnskap om hva som bidrar til effekt av tilsyn

Følgeforskning, kvalitetsindikatorer og styringsaktiviteter

Overordnet faglig styring (OFS) av statsforvalterne

- Stor og til dels uønsket variasjon i praksis mellom statsforvalterne. Barn, brukere og pasienter får svekket sine rettigheter
- Overordnet myndighet skal bidra både til kvalitetsutvikling og harmonisering
- Samme utfordring på flere områder, ulike direktorat må samarbeide
- Fulgt med på situasjonen over tid, nå er det nødvendig med systematisk oppfølging og styring

Riksrevisjonsrapport, 3:15 (2021)

«Tildelingen av tjenester til barn med funksjonsnedsettelse varierer mye mellom kommunene. Kommunenes tildeling påvirkes også av at det er store forskjeller i habiliteringstilbudet mellom helseregionene, både når det gjelder utredning og diagnostisering, og veiledningen av kommunene. **Videre henger de kommunale variasjonene sammen med at statsforvalterne har ulik praksis i behandling av foreldrenes klager på kommunenes vedtak.»**

«Undersøkelsen viser samtidig at saker der statsforvalteren opphever vedtaket (sender saken tilbake til kommunen), og saker der statsforvalteren endrer vedtaket (fatter et nytt vedtak i saken), kan være nokså like. **Det ser ut til å henge sammen med at de som behandler klagen hos statsforvalteren, ikke har en felles forståelse av hva som skal til for å overprøve kommunens vurderinger**

Riksrevisjonen forts.

«Helsetilsynet er kjent med at det er ulike arbeidsmåter i embetene og ønsker at statsforvalterne selv skal diskutere praksis seg imellom. Undersøkelsen viser at det er svært lite dialog på tvers av embetene om klagesaksbehandlingen. Verken saksbehandlere eller ledere har mye kunnskap om andre embeters praksis. Riksrevisjonen mener det er bekymringsfullt at forskjellene er så store, siden statsforvalterens avgjørelse har store konsekvenser for familiene. Klageordningen skal bidra til å ivareta brukernes rettssikkerhet, og det er derfor nødvendig med mer erfaringsutveksling og drøfting statsforvalterne imellom for å sikre mer enhetlig praksis.»

Riksrevisjonen anbefaler Helse- og omsorgsdepartementet å:

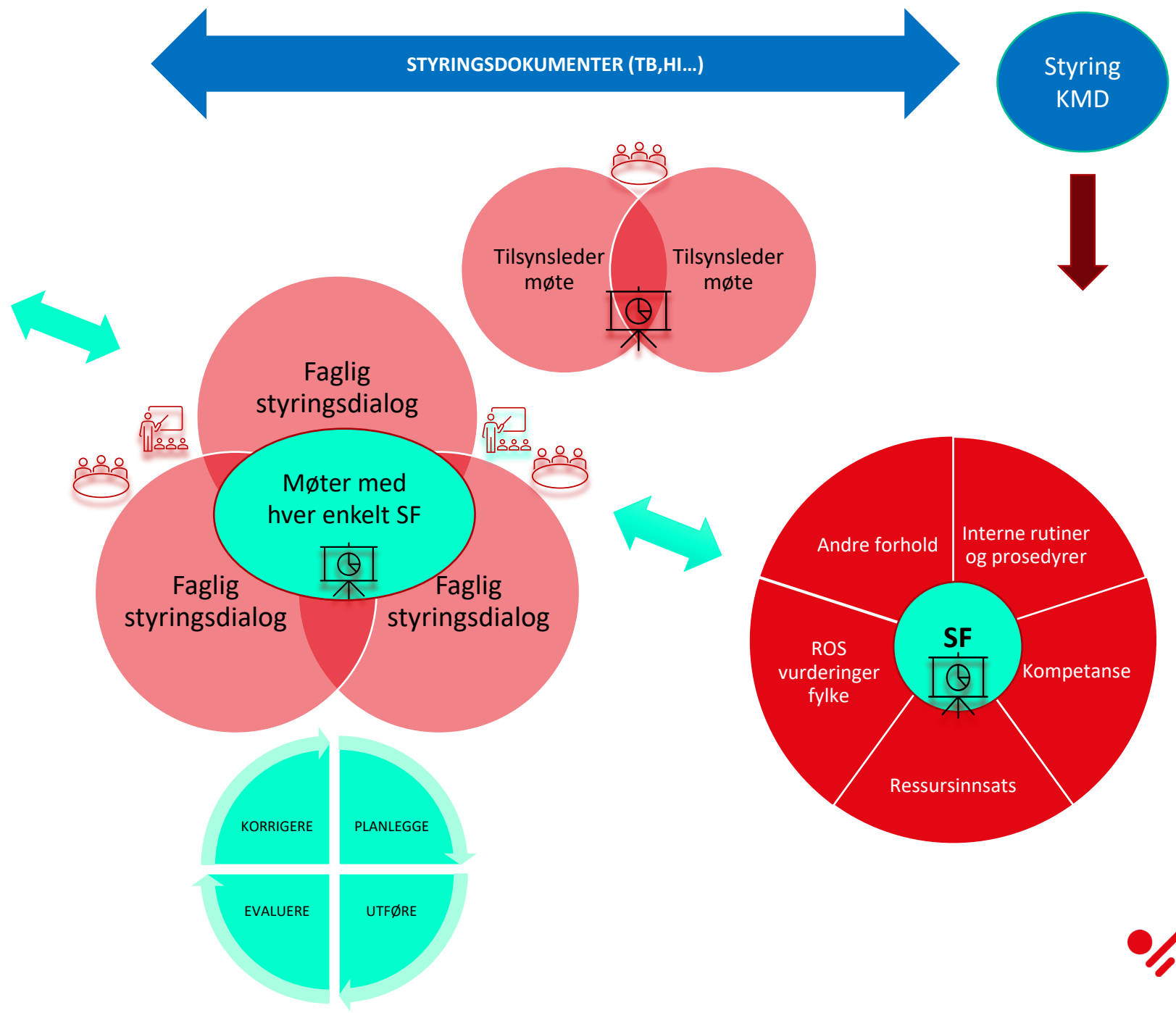
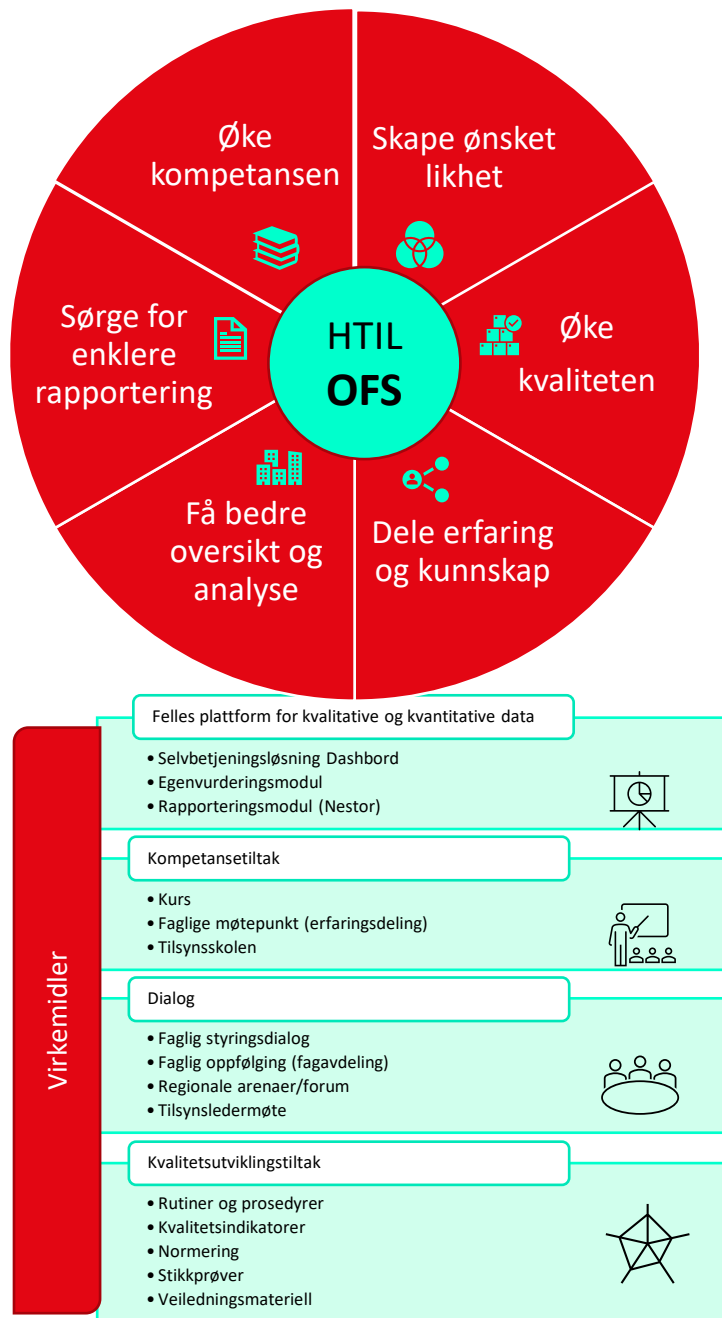
følge opp at Helsetilsynet legger til rette for mer enhetlig praksis mellom statsforvalterne i behandlingen av rettighetsklager

En helhetlig modell for OFS

- Vi velger nå å iverksette flere grep som kan gi kortsiktig effekt og understøtte en retning med økt harmonisering av tilsyn og klagesaksbehandling
- Vi illustrerer dette med en modell som viser hvordan vi tenker rammene som OFS skal fungere innenfor, hvor vi skal sikre at vi har god balanse mellom fokus på kvantitative og kvalitative forhold
- Det skal etableres en dashboardløsning som vil henge tett sammen med etablering av en systematisk faglig styringsdialog, som vi starter opp med fra årsskiftet 2021/22

Pause

Send gjerne inn spørsmål
eller kommentarer til
berit.berg@kmd.dep.no

Samordning i forhold til risiko- og vesentlighetsvurderinger – rapport fra Agder

Alexander Etsy Jensen og Jostein Nordhus
Tilsynsseminar 2.desember 2021

VETAKS

VESTFOLD, TELEMARK OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Statsforvalteren i Agder

«Samordning i forhold til risiko- og vesentlighetsvurderinger»

Samarbeid i perioden august 2019 til mars 2021

Deltakere:

- VETAKS kontrollutvalgssekretariat
- Statsforvalteren i Agder
- Aust-Agder Revisjon IKS
- Agder Kommunerevisjon IKS

Bakgrunn:

- Sterkt ønske om å få til en **bedre samordning** og **erfaringsutveksling** i forbindelse med utarbeidelse av risiko- og vesentlighetsvurderinger (tidligere overordnet analyse).
- Utspring fra et mangeårig samarbeid gjennom Statsforvalterens Tilsynsforum i Agder.

Formål

Gi et **bedre beslutningsgrunnlag** når det skal tas stilling til hvilke forvaltningsrevisjoner og tilsyn som bør gjennomføres.

Gjennom en praktisk tilnærming, har prosjektet hatt til formål å:

1. **Sikre dialog og koordinering**
2. **Sikre gjensidig informasjonsutveksling**
3. **Styrke kjennskap til prosessene**

Tilsynsforum Agder – viktigste samordningsarena

**Statlige
tilsynsetater**

Tilsynsforum Agder – viktigste samordningsarena

**Statlige
tilsynsetater**

Statsforvalterens fagavdelinger:

- Helse- og sosialavdelingen
- Utdanning- og barnevernsavdelingen
- Miljøvern avdelingen
- Landbruksavdelingen (landbrukskontroller)
- Beredskapsstaben

Tilsynsforum Agder – viktigste samordningsarena

Statlige tilsynsetater

Statsforvalterens fagavdelinger:

- Helse- og sosialavdelingen
- Utdanning- og barnevernsavdelingen
- Miljøvernnavdelingen
- Landbruksavdelingen (landbrukskontroller)
- Beredskapsstaben

Andre statlige tilsynsetater:

- Arbeidstilsynet
- Mattilsynet
- Arkivverket
- Kartverket
- Kystverket
- (Datatilsynet, DSB)

Tilsynsforum Agder – viktigste samordningsarena

Statlige tilsynsetater

Statsforvalterens fagavdelinger:

- Helse- og sosialavdelingen
- Utdanning- og barnevernsavdelingen
- Miljøvernnavdelingen
- Landbruksavdelingen (landbrukskontroller)
- Beredskapsstaben

Andre statlige tilsynsetater:

- Arbeidstilsynet
- Mattilsynet
- Arkivverket
- Kartverket
- Kystverket
- (Datatilsynet, DSB)

Egenkontrollen

Revisjonsdistriktene i Agder (3)

Kontrollutvalgssekr. i Agder (2)

Tilsynsforum Agder – viktigste samordningsarena

**Statlige
tilsynsetater**

Statsforvalterens fagavdelinger:

- Helse- og sosialavdelingen
- Utdanning- og barnevernsavdelingen
- Miljøvernnavdelingen
- Landbruksavdelingen (landbrukskontroller)
- Beredskapsstaben

Andre statlige tilsynsetater:

- Arbeidstilsynet
- Mattilsynet
- Arkivverket
- Kartverket
- Kystverket
- (Datatilsynet, DSB)

Egenkontrollen

Revisjonsdistriktene i Agder (3)

Kontrollutvalgssekr. i Agder (2)

Kommunene

KS Agder

Pilotprosjekt 2012-2015

Pilotprosjekt

Rapport til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

*Læring, utvidet samarbeid
om tilsyn og kommunenes
egenkontroll*

Kristiansand
august 2016

Deltakere:

- Fylkesmannen i Vest-Agder
- Agder kommunerevisjon
- KS Agder

Kommuneproposisjonen 2018

Formålet med samordning av tilsyn:

1. Å sikre at tilsynsbelastningen for enkeltkommuner ikke blir for stor
2. Unngå dobbeltarbeid
3. Lære av arbeid som allerede er gjort

«Departementet mener det er mulig å utnytte de synergier som er mellom egenkontrollen og tilsyn uten at de ulike rollene og formålene kommer i konflikt».

Tilsynsetatenes plikt til å ta hensyn til forvaltnings-revisjoner

«Andre kilder som
tilsynsmyndighetene kan
benytte er for eksempel
kommunestyrets
vedtatte plan for
forvaltningsrevisjon»

(forarbeidene)

Statsforvalterens plikt til å «formidle situasjonen..»

«Med situasjonen menes
spesielt fylkesmannens
vurdering av tilsynstrykket
på enkeltkommuner og
kunnskapen om
kommunal egenkontroll,
herunder plan for
forvaltningsrevisjon og den
risiko- og
vesentlighetsvurdering
som legger grunnlaget for
denne».

(merknader)

Statsforvalterens plikt til å drøfte prioritering og gjennomføring av planlagte tilsyn

«Kommunens plan og
gjennomføring av
forvaltningsrevisjoner vil
her være sentrale tema»

(merknader)

Grunnlaget for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal iht. kommuneloven § 23-2 påse at:

«... det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet...»

Grunnlaget for forvaltningsrevisjon – forts.

Det fremgår av kommuneloven § 23-3 første ledd at:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

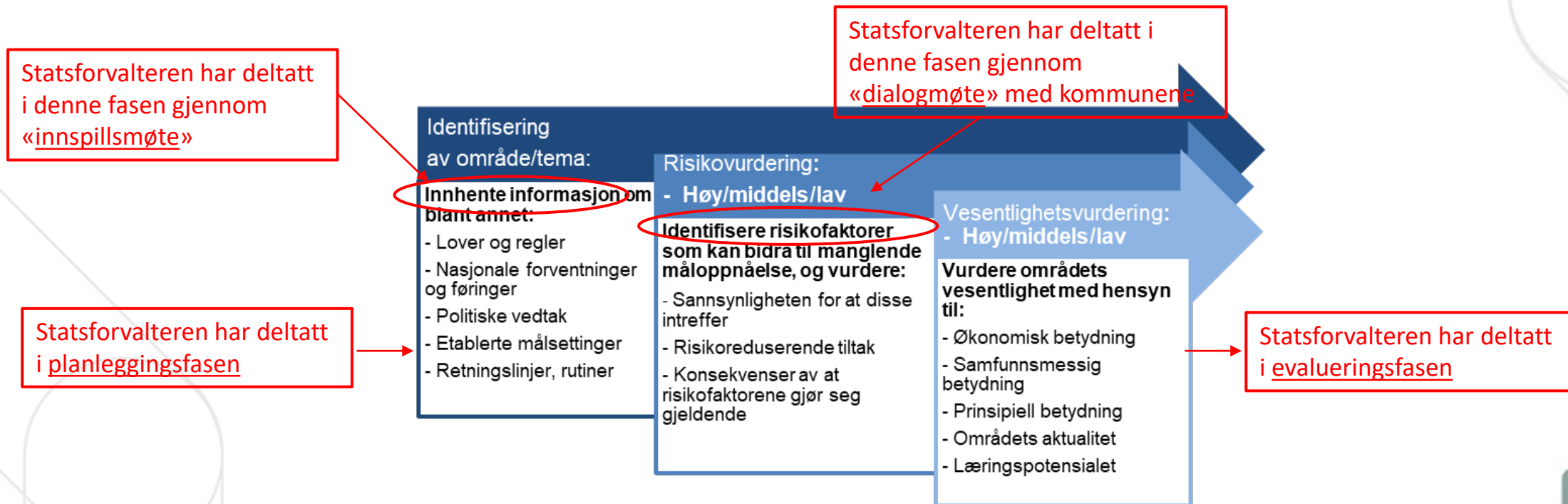
Grunnlaget for ROV og plan for forvaltningsrevisjon

Av kommuneloven § 23-3 annet ledd fremgår det:

At kontrollutvalget skal utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet, der hensikten er å identifisere hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon skal utarbeides minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Planen skal vedtas av kommunestyret, men kontrollutvalget kan få delegert myndighet til å gjøre endringer i planen.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen kan oppsummeres med følgende figur

Nødvendige avgrensinger og avklaringer

- Begrenset antall kommuner (to i dette prosjektet).
- Begrenset antall fagområder/fagavdelinger.
- Tidlig forventningsavklaring til Statsforvalterens tidsbruk inn i prosjektet.

Overordnede prinsipper

- Den enkelte revisjonsenhet eier analysearbeidet og har selv stått ansvarlig for utarbeidelsen av ROV.
- Todelt rolle for Statsforvalteren:
 - Dele relevant informasjon
 - Få mer kunnskap om analyseprosessen.
- Det har vært nødvendig med noen prinsipper for informasjonsutvekslingen.

Prinsipper for informasjonsutvekslingen

Supplere offentlig tilgjengelig informasjon

- Hva er ny informasjon i forhold til offentlig tilgjengelig informasjon?

Utgangspunkt for deling av informasjon

- Strukturen i Statsforvalterens kommunebilledokument:
 - Statsforvalterens fokusområder
 - Statsforvalterens bilde av kommunen
 - Dialogpunkter

Konklusjon 1

Sikre dialog og koordinering

- Stor fordel med et velfungerende Tilsynsforum
- Statsforvalteren følger opp kommunelovens føringer om samordning med egenkontrollen og vi får etablert en delingskultur
- Vi har lagt et godt grunnlag for en tettere dialog og samarbeid i det daglige arbeidet fremover.

Konklusjon 2

Sikre gjensidig informasjonsutveksling

- Supplere offentlig tilgjengelig informasjon
- Naturlig å ta utgangspunkt i revisjonens foreløpige risikoområder, men erfaringen er også at det bør åpnes for at Statsforvalteren får mulighet til å legge frem andre relevante risikoområder som en del av dialogen
- Den muntlige dialogen gjennom de ulike treffpunktene er et godt supplement til den skriftlige informasjonsdelingen. Åpen dialog, gjensidig tillit og klima for å utfordre hverandre er viktige forutsetninger i et slikt samarbeid.
- Informasjonsutveksling på systemnivå – ikke delt informasjon om konkrete enkeltsaker.
- Ikke store utgreiinger, men konkrete signaler om hvor «skoen trykker»

Konklusjon 3

Styrke kjennskap til prosessene

- Statsforvalteren har tidligere hatt begrenset kjennskap til prosessene i den kommunale egenkontrollen.
- Statsforvalteren har gjennom dette prosjektet fått bedre kunnskap til ROV, hva som ligger til grunn for plan for forvaltningsrevisjon, og gangen i arbeidet med en forvaltningsrevisjon.
- Det er viktig å ha god kjennskap til hverandres prosesser, dette for å igjen kunne sikre bedre informasjonsutveksling og koordinering.

Spesielle anbefalinger til Statsforvalteren

- Sikre god ledelsesforankring:
 - Det er svært viktig at et samarbeid om ROV – har en god ledelsesforankring hos Statsforvalteren (på samme måte som for samordning generelt)
- Sikre god kjennskap til samordningsbestemmelsene:
 - I de aktuelle fagavdelingene hos Statsforvalteren må det sikres god kunnskap om Statsforvalterens samordningsrolle, inkludert plikten til samhandling med egenkontrollen.

Andre nytteverdier

- Bidrag til bedre risiko- og vesentlighetsvurderinger
- Gjensidig nytte:
 - Redusert risiko for dobbeltkontroller
 - Bedre grunnlag for samarbeid tilsyn-egenkontroll på kort og lang sikt

To «bieffekter»

Mandatet for Statsforvalterens Tilsynsforum oppdatert med to nye punkter:

1. Hvert 4.år (vår møtet 1,5 år etter kommune- og fylkestingsvalg):
«Kontrollutvalgssekretariatene presenterer vedtatte planer for forvaltningsrevisjon».
2. Hvert 4.år (vår møtet året før kommune- og fylkestingsvalg):
«Egenkontrollen orienterer om eventuelle ønsker om samarbeid med tilsynsetatene i forbindelse med kommende arbeid med Risiko- og vesentlighetsvurderinger».

Til slutt

- Vi har forsøkt å «utnytte de synergier som er mellom egenkontrollen og tilsyn uten at de ulike rollene og formålene kommer i konflikt».
- Vår tilnærming er ikke noe «fasit», men vi ønsker å inspirere til mer samarbeid ifm. risiko- og vesentlighetsvurderinger
- Bare hvert 4.år at det er muligheter for et slikt samarbeid
- Ballen ligger hos egenkontrollen, men vi anbefaler at de statlige tilsynsetatene er være positive til et slikt samarbeid

Takk for oppmerksomheten!

VETAKS

VESTFOLD, TELEMARK OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Alexander Etsy Jensen

Mobil: 91 82 75 45

E-post: jensal@vetaks.no

Statsforvalteren i Agder

Jostein Nordhus

Mobil: 95 11 78 89

E-post: fmavjno@statsforvalteren.no

Oppsummering og avslutning

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet